

PRVA BANKA CG

OSNOVANA 1901.

**OBJELODANJIVANJE PODATAKA
PRVE BANKE CG AD PODGORICA
ZA 2012.GODINU**

**(u skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka
od strane banaka „Sl.list Crne Gore", br. 2/12)**

Podgorica, maj 2013.

SADRŽAJ:

UVOD.....	2
1. Strategija i politike upravljanja rizicima.....	2
2. Konsolidacija.....	6
3. Sopstvena sredstva	10
4. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala	14
5. Kreditni rizik	16
6. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti.....	24
7. Rizik druge ugovorne strane.....	30
8. Operativni rizik	30
9. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica	30
10. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige.....	32
11. Sekjuritizacija	33
12. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	33

UVOD

U skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka ("Sl.list Crne Gore" br.02/12), propisanoj od strane Centralne banke Crne Gore, Prva banka Crne Gore AD Podgorica objelodanjuje podatke i informacije o svom finansijskom stanju i poslovanju sa stanjem na dan 31.12.2012. godine.

1. Strategija i politike upravljanja rizicima

1.1 Strategije i politike upravljanja svim vrstama rizika

(Član 6.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka je odgovorna da identifikuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i koji imaju uticaj na poslovanje i stabilnost Banke, izvrši procjenu rizika i efikasno i efektivno upravlja rizicima. Identifikovani rizici se procjenjuju, analizirajući njihovu vjerovatnoću i značaj njihovog uticaja na poslovanje i stabilnost Banke, odnosno finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

Cilj Strategije je optimizacija odnosa prinosa i rizika kako bi se na efikasan način ostvarili planirani ciljevi Banke promovisani Strategijom razvoja Banke, Strateškim planom kapitala i Godišnjim planom kapitala.

U cilju ostvarivanja strateških ciljeva Banke, posebna pažnja je posvećena praćenju i upravljanju svim vrstama rizika sa kojima se Banka suočava. U skladu sa tim Strategija ima za cilj obezbjeđenje aktivnog pristupa upravljanja sljedećim rizicima:

- a) kreditni rizik;
- b) rizik likvidnosti;
- c) tržišni rizici;
- d) operativni rizik;
- e) rizik zemlje;
- f) rizik kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti Banke;
- g) ostali rizici (reputacioni, rizik usklađenosti i dr.)

Preuzimanje određenog nivoa rizika iz svake od navedenih grupa rizika je neophodno za uspješno ispunjenje postavljenih ciljeva, uz konzistentan i efikasan okvir za upravljanje rizicima koji omogućava dalji razvoj Banke.

1.2 Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

(Član 6.2 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za upravljanje rizicima kojima je izložena Prva banka CG u svom poslovanju, u prvom redu odgovorno je rukovodstvo banke, koje obavlja svoju funkciju u skladu sa projektovanim poslovnim ciljevima i strategijom o upravljanju rizicima Prve banke Crne Gore.

Odbor direktora ima odgovornost utvrđenu pozitivnim propisima u vezi sa svim aspektima javljanja, identifikacije, mjerenja i upravljanja rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Odbor je takođe odgovoran za donošenje strategije kojom se Banka opredjeljuje za poslovni aktivnosti i proizvode koji će biti dominantni u poslovanju Banke; za usvajanje strategije, politika, procedura i ostalih dokumenata iz domena upravljanja rizicima; za integrisanje planiranja i upravljanja kapitalom u opštu kulturu banke o upravljanju rizicima.

Odbor direktora obezbjeđuje da je upravljanje rizicima proporcionalno prirodi, obimu i kompleksnosti poslovanja banke, da sistem interne kontrole obezbjeđuje adekvatno upravljanje i smanjenje rizika, i da sopstvena sredstva odgovaraju rizičnom profilu Banke.

Sektor za upravljanje rizicima odgovoran je za implementaciju okvira i sistema upravljanja rizicima u poslovnim procesima. Implementacija sistema upravljanja rizicima zavisi od identifikovanja vrsta i izvora rizika, definisanja metodologija mjerenja, praćenja i kontrole rizika, sistema analiza i izvještavanja te usklađenosti i optimizacije svih navedenih procesa.

Sektor za upravljanje rizicima odgovoran je za razvoj politika i procedura za upravljanje rizicima kao i odgovarajućih relevantnih metodologija i postupaka za njihovo mjerenje.

U sklopu Sektora za upravljanje rizicima formirane su sledeće organizacione službe zadužene za upravljanje, procjenu i mjerenje rizika:

- **Služba upravljanja rizicima**
- **Služba Kreditne kontrole**
- **Služba Work Out**

1.3 Obim i priroda sistema izvještavanja o rizicima i sistema za mjerenje rizika

(Član 6.3 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za sistem izvještavanja sa područja upravljanja rizicima i kapitalom. Izvještavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedine vrste rizika, te uspostavljene odgovarajuće baze podataka.

Pored regulative koju propisuje Centralna banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima na nivou Prve banke CG. Interni akti banke kojima je definisano područje upravljanja rizicima (kreditni, rizik likvidnosti, tržišni i operativni rizik) su: Strategija upravljanja rizicima, Politika upravljanja kreditnim rizikom, Politika upravljanja tržišnim rizicima, Politika upravljanja rizikom likvidnosti, Politika upravljanja operativnim rizikom i Politika upravljanja rizikom zemlje.

1.4 Politike za zaštitu od rizika i ublažavanje rizika i strategije i procesi za kontinuirano praćenje efektivnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika

(Član 6.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje Centralna banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima Prve banke CG.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definišu uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **kreditnim rizikom**:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom;
- Procedura pravnih instrumenata; (Procedura propisivanja sadržine pravnih instrumenata koji se primjenjuju u postupku finansiranja fizičkih i pravnih lica (bez postupka unovčenja kolaterala i postupka prinudne naplate)
- Procedura identifikacije i praćenja lica povezanih sa bankom;
- Procedura rehabilitacije i naplate problematičnih plasmana – pravila postupanja;
- Procedura odobravanja kredita fizičkim licima;
- Procedura odobravanja plasmana pravnim licima;
- Procedura restrukturiranja kredita;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom (stres test);
- Odluka o detaljnoj kategorizaciji viskorporiziranih izloženosti;
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica;
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti korporativnog klijenta i rizika neispunjenja finansijske obaveze;
- Katalog kolaterala
- Procedura procjene vrijednosti kolaterala;

Set dokumenata vezanih za upravljanje **tržišnim rizicima**:

- Politika upravljanja tržišnim rizicima

Set dokumenata vezanih za upravljanje **operativnim rizikom**:

- Politika upravljanja operativnim rizicima;

- Procedura upravljanja operativnim rizicima;
- Plan za nastavak poslovanja banke.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom zemlje**:

- Politika upravljanja rizikom zemlje;
- Procedura upravljanja rizikom zemlje.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom likvidnosti**:

- Strategija upravljanja rizikom likvidnosti;
- Plan upravljanja likvidnošću; (Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u kriznim situacijama)
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti;
- Procedura upravljanja rizikom likvidnosti – stres test;
- Metodologija utvrđivanja stabilnog nivoa depozita po viđenju.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke**:

- Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **reputacionim rizikom**:

- Politika upravljanja reputacionim rizikom;
- Procedura upravljanja reputacionim rizikom.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom usklađenosti**:

- Politika Compliance; (Politika upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja sa propisima)
- Procedura Compliance. (Procedura praćenja usklađenosti poslovanja sa propisima)

2. Konsolidacija

2.1 Naziv banke sa sjedištem u Crnoj Gori koja je obveznik javnog objelodanjivanja

(Član 7.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Prva banka Crne Gore AD Podgorica osnovana 1901.godine. sa vlasničkim udjelom od 100% u mikro kreditnoj finansijskoj instituciji Montenegro Investments Credit i vlasničkim udjelom od 100% u First Assets Management, ima kontrolu nad navedenim privrednim subjektima.

Zakon o bankama i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja obavezuju nadređenu banku na izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja za bankarsku grupu, osim u slučaju kada je bilans stanja podređenog člana manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana.

	Nadređeni član/podređeni član	Bilansna suma 31.12.2012. (EUR)	Bilansna suma podređenog člana u odnosu na bilansnu sumu nadređenog člana
Banka	nadređeni član	240.305.991,78	
First Assets Management	podređeni član	2.372.893	0.99%
Montenegro investment credit	podređeni član	4.060.160	1.69%

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje Banka nije konsolidovala:

Zavisno društvo: First Assets Management

Izvršni direktor: Pavlek Milorad

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Osnovni kapital: 2.348.122 EUR

U strukturi sopstvenih sredstava ulaganje u First Assets Management nije odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje je Banka konsolidovala

Zavisno društvo: Montenegro Credit Investments

Izvršni direktor: Predrag Četković

Djelatnost: Ostale usluge kreditiranja

Osnovni kapital: 694.000 EUR

U strukturi sopstvenih sredstava ulaganje u mikro kreditnu instituciju Montenegro Investments Credit je odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

Bilans stanja

AKTIVA	Banka	MFI
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	27.885.303	97.863
Novčana sredstva i nekamatonosni računi depozita	24.180.549	97.863
Kamatonosni računi depozita	3.704.754	
Sredstva klijenata iz kastodi poslova	0	0
Aktiva za trgovinu i aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija i derivatna fin. imovina	0	0
Aktiva za trgovinu, izuzev akcija	0	0
Aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija	0	0
Derivatna, fin. imovina koja se drži radi trgovanja	0	0
Derivatna, fin. imovina koja se koristi kao instrument zaštite (fer vrijednost derivata)	0	0
Hartije od vrijednosti kupljenje po ugovoru o ponovnoj prodaji	0	0
Kreditni i poslovi lizinga	158.735.456	3.896.540
Minus: Rezerve za kreditne gubitke	15.418.478	39.387
Kreditni i poslovi lizinga, neto rezerve za gubitke	143.316.978	3.857.154
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	4.458.212	0
Factoring i Forfeting	21.248.484	0
Potraživanja iz kastodi poslova	0	0
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	2.800.675	28.725
Stечena aktiva	32.204.422	0
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	4.217.069	0
Ostala aktiva	6.009.218	85.407
MINUS: Rezerve za gubitke na ostalu aktivu (osim pozicije 4.a)	1.834.369	8.989
UKUPNA AKTIVA:	240.305.992	4.060.160
PASIVA		0
Depoziti	199.292.462	0
Nekamatonosni depoziti	6.350.539	0
Kamatonosni depoziti	192.941.923	0
Hartije od vrijednosti prodane po ugovoru o repkupovini	0	0
Obaveze po osnovu kastodi poslova	0	0
Obaveze po kreditima i pozajmicama	112.315	2.839.989
Kratkoročne pozajmice -manje od jedne godine	112.000	0
Dugoročne pozajmice- preko jedne godine	0	0
Obaveze prema Vladi	3.514.063	0
Ostale pozajmice - dospjele obaveze	0	0
Dospjele obaveze	0	0
Stanje neizmirenih - pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza	0	0
Derivatne finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja (fer vrijednost)	0	0
Derivatne finansijske obaveze koje se koriste kao instrumenti zaštite (fer vrijednost)	0	0
Ostale obaveze	6.520.687	112.637
Rezerve za kreditne gubitke po vanbilansnim kreditnim izloženostima	204.224	0
Subordinisani dug i hibridni instrumenti	9.720.000	0
UKUPNE OBAVEZE:	219.363.752	2.952.625
MANJINSKO UČEŠĆE AKCIONARA	0	0
KAPITAL		
Povlašćene akcije	3.000.063	0
Obične akcije	52.427.674	0
Emisione premije	0	0
Neraspoređena dobit / gubitak	-34.485.497	413.535

Ostali kapital	0	0
Donirani kapital	0	694,000
UKUPAN KAPITAL: (27. do 31.)	20.942.240	1.107.535
UKUPNA PASIVA: (25. + 26. + 32.)	240.305.992	4.060.160

Bilans uspjeha

POZICIJA	Banka	MFI
Prihodi od kamata	17.051.010	917.005
Depoziti	72.614	1.882
Hartije od vrijednosti kupljene po ugovoru o ponovnoj prodaji	0	0
Kreditni i poslovi lizinga	14.880.992	915.123
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	179.631	0
Ostali prihodi od kamata	1.917.773	0
Rashodi od kamata	8.211.512	155.348
Depoziti	7.215.257	0
HoV prodane uz obavezu ponovnog otkupa	0	0
Uzete pozajmice – dospjele obaveze	0	0
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	136.459	155.348
Subordinisani dugovi i hibridni instrumenti	859.797	0
Ostali rashodi po kamatama	0	0
NETO PRIHODI/RASHODI OD KAMATA (PR 1. - RA 1.)	8.839.497	761.657
Troškovi za gubitke po stavkama aktive	7.348.648	93.485
NETO PRIHODI/RASHODI (I-II)	1.490.850	668.173
Prihodi od naknada	3.463.549	127.543
Naknade po kreditima	425.386	123.136
Naknade po vanbilansnim poslovima	566.744	0
Naknade za izvršene usluge	2.289.324	0
Ostale naknade	182.096	4.407
Rashodi od naknada	9.131.422	8.597
Naknade po kreditima	7	7.586
Naknade po vanbilansnim poslovima	0	0
Naknade za izvršene usluge	446.031	1.012
Ostale naknade	8.685.384	0
NETO PRIHODI/RASHODI OD NAKNADA (PR 2. - RA 2.)	-5.667.873	118.946
NETO PRIHODI/RASHODI OD KAMATA I NAKNADA (III+IV)	-4.177.023	787.119
Ostali prihod	1.553.784	45.917
Prihodi iz poslovanja sa devizama (neto)	0	0
Ponovna procjena prihoda/gubitaka iz poslovanja sa devizama (revalorizacija)	34.377	0
Prihodi po osnovu trgovine hartija od vrijednosti (neto) i dobici/gubici hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju i onih koje se drže do dospeljeća (uključujući ulaganja u kapital)	35	0
Prihodi po osnovu trgovanja (neto) derivatima futures-forward, opcije, swap, drugim derivatima, trgovanja devizama spot-transakcije, i po osnovu kamatnih Swopova	0	0
Neto gubici/dobici od kastodi poslova	179	0
Ostali prihodi	1.519.193	45.917
Opšti i ostali troškovi	10.281.495	462.574
Troškovi plata i doprinosa	4.268.734	304.529
Troškovi poslovnog prostora i fiksne aktive	4.208.192	112.817
Ostali troškovi	1.804.570	45.228
NETO PRIHODI/RASHODI PRIJE VANREDNIH STAVKI (V.+PR3-RA3)	-12.904.734	370.461

Vanredni prihodi	13.630.198	83.990
Vanredni rashodi	558.024	287
NETO OSTALI VANREDNI PRIHODI I RASHODI (PR 4. - RA 4.)	13.072.174	83.703
NETO PRIHODI/RASHODI POSLE VANREDNIH STAVKI (VI+VII)	167.440	454.164
Porezi i doprinosi iz dobitka	-47.364	40.630
NETO DOBITAK/GUBITAK (VIII - RA 5.)	214.804	413.535

3. Sopstvena sredstva

3.1 Sažete informacije koje sadrže glavne karakteristike svih stavki koje se uključuju u izračunavanje sopstvenih sredstava i njegovih elemenata

(Član 8.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. List RCG” br. 38/11) čine:

- 1) osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- 2) dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala I, i
- 3) dopunski element sopstvenih sredstava, koji se uključuje u dopunski kapital II.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisione premije;
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- 5) dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital
- 6) kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital I:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija;
- 2) iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 3) subordinisani dug;
- 4) hibridni instrumenti;
- 5) revalorizacione rezerve.

Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom se može tretirati kao dopunski element sopstvenih sredstava koji se uključuje u dopunski kapital II banke, ukoliko:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku;
- 3) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 4) ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospelja duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa;

- 5) je rok dospelja duga unaprijed određen, duži je od dvije godine i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospelja;
- 6) je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tačkaka 2 – 5 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) kapitalni gubitak ostvaren na osnovu sticanja i prodaje sopstvenih akcija;
- 4) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 5) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 6) manje obračunate rezervacije za potencijalne gubitke, utvrđene u postupku kontrole.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala I su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije;
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital I.

3.2 Sopstvena sredstva – osnovni, dopunski kapital i odbitne stavke

(Član 8.2, 8.3, 8.4 i 8.5 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(u 000 EUR)

I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	55.428
2.	Naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	
3.	Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	3	
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjen za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	
5.	Dobit u tekućoj godini (ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl 4 Odluke o adekvatnosti kapitala)	5	
6	Ukupno (pozicije 1+2+3+4+5)	6	55.428

I/B	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
1.	Gubitak iz prethodnih godina	7	34.700
2.	Gubitak iz tekuće godine	8	
3.	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	9	60
4.	Nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući povlašćene kumulativne akcije	10	
5.	Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	11	
6.	Manje obračunate rezervacije za potencijalne gubitke, utvrđene u postupku kontrole	12	
7.	Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	13	4.978
8	Ukupno (pozicije 7+ 8+9+10+11+12+13)	14	39.738

I/C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 6-14)	15	15.690
------------	--	-----------	---------------

II/A	Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
1.	Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	16	
2.	Naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	17	
3.	Iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive	18	
4.	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	19	7.845
5.	Hibridni instrumenti (za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 Odluke)	20	
6.	Revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu banke	21	
7.	Ukupno (pozicije 16+17+18+19+20+21)	22	7.845

II/B	Odbitne stavke pri izračunu dopunskog kapitala		
1.	Stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije	23	
2.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital	24	
3.	Ukupno (pozicije 23+24)	25	0

II/C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 22-25)	26	7.845
-------------	---	-----------	--------------

II/D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	27	7.845
IIIA	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva)prije odbitnih stavki	28	23.535
III/B	Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
1.	Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	29	904
2.	Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	30	
3.	Direktna ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćenatačkom 2 ovog stava ukoliko prelazi 10% iznosa sop	31	
4	Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranjeili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% iznosa SSB, prije umanjena koje se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	32	
5	Iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke,prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	33	
6	Iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	34	
7	Potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljene pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim licima koja	35	
8	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene akcijama drugih banaka ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama iz Priloga 1 Odluke	36	
9	Iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove Odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavkaod sopstvenih sredstava.	37	
III/C	Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava (pozicije 29+30+31+32+33+34+35+36+37)	38	904
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	39	15.238
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	40	7.393
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	41	15.238
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	42	22.631

4. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala

4.1 Sažet opis metodologija koje banka koristi za procjenu adekvatnosti internog kapitala banke i potrebni kapital za pokriće pojedinih vrsta rizika

(Član 9.1., 9.2., 9.3., 9.4. i 9.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za procjenu adekvatnosti Banka je u 2012-oj godini usvojila Metodologiju procesa identifikovanja i ocjena značaja (materijalnosti) rizika koja je bazirana na ispunjavanju zahtjeva CBCG, definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Službeni List Crne Gore“, br. 38/2011) i kojim se definiše proces identifikovanja svih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju i ocjene značaja odnosno materijalnosti pojedinačnih rizika.

4.2 Potreban kapital za kreditni rizik za sve kategorije izloženosti

Prilikom mjerenja i procjene kapitala za kreditni rizik Banka koristi pristup koji proizilazi iz propisa CBCG tj. - standardizovan metod. Banka potreban kapital za kreditni rizik izračunava u skladu sa zahtjevima propisanim Odlukom o adekvatnosti kapitala i setom internih akata, kojima se utvrđuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u Banci a koji su usklađeni sa zahtjevima definisanim relevantnom regulativom.

Potrebni kapital za kreditni rizik predstavlja rezultat koji se dobija dijeljenjem ukupne rizikom ponderisane aktive banke sa 10. Izračunavanje rizikom ponderisane aktive Banka vrši u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

4.3 Potreban kapital za tržišne rizike

Mjerenje tržišnih rizika Banka vrši u skladu sa Politikom upravljanja tržišnim rizikom, kojom je bliže definisana identifikacija, mjerenje i metodologija za mjerenje tržišnih rizika.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, izračunava potrebni kapital za tržišne rizike. Potrebni kapital za tržišne rizike predstavlja zbir potrebnog kapitala za:

- 1) pozicijske rizike (cjenovni i rizik kamatne stope);
- 2) devizni rizik.

Procjena menadžmenta Banke je da Banka ima nizak nivo izloženosti tržišnim rizicima.

4.4 Potreban kapital za operativni rizik

Mjerenje operativnog rizika vrši se na osnovu alata koji su propisani Bazelom sporazumom II:

- Samoocjenjivanje

- Praćenje indikatora rizika

Identifikacija, mjerenje, monitoring i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom (date u prilogu izvještaja). Banka ima srednji nivo izloženosti operativnom riziku.

Za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

5. Kreditni rizik

5.1 Definicije dospjelih nenaplaćenih potraživanja i nekvalitetne aktive (aktiva klasifikovana u kategoriju "C" ili niže)

(Član 10.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Dospjela nenaplaćena potraživanja su sva potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospjeća, bez obzira koliko je prošlo od tog roka.

Pod nekvalitetnom aktivom, u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore, podrazumjeva se sva bilansna i vanbilansna aktiva klasifikovana u C, D i E kategoriju.

5.2 Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/ispravki vrijednosti

(Član 10.2. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Utvrdjivanje kvaliteta aktive vrši se u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 60/2008 i 41/2009) i Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o privremenim mjerama za upravljanje kreditnim rizikom („Sl. list CG“, br. 64/2009, 87/2009, 66/2010, 70/2010 i 2/2012).

Na osnovu gore navedenog, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 3% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 15% do 50% na plasmane kategorije C, 75% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

5.3 Ukupan iznos izloženosti nakon računovodstvenog prebijanja i bez uzimanja u obzir efekata tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosječan iznos izloženosti tokom izvještajnog perioda, razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

(Član 10.3. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

Br.	VRSTA IZLOŽENOSTI	PROSJEČNA NETO IZLOŽENOST* U 2012.GOD.	UKUPNA NETO IZLOŽENOST* NA 31.12.2012.
1.	Izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama		
2.	Izloženosti prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	1.976	783
3.	Izloženosti prema javnim državnim tijelima		
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama		
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama		
6.	Izloženosti prema institucijama	2.576	2.840
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	20.574	24.236
8.	Izloženosti prema fizičkim licima i preduzetnicima	34.945	32.485
9.	Izloženosti obezbijeđene nepokretnostima	63.053	61.027
10.	Izloženosti prema neurednim dužnicima	26.293	20.224
11.	Izloženosti koje pripadaju kategoriji visokog rizika		
12.	Izloženosti prema institucijama ili preduzećima sa kratkoročnom bonitetnom ocjenom		
13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u investicione fondove	92	26
14.	Ostale izloženosti**	48.084	52.400
	UKUPNO	197.591	194.021

* Neto izloženost se dobija kao razlika bruto izloženosti (Saldo na dan+kamata+naknada) novčanih kolaterala i ukupnih rezervacija

** Ostalo (obuhvata neto izloženost za ostalu rizičnu bilansnu i vanbilansnu aktivu Banke: ostale stavke aktive i preuzete i potencijalne obaveze)

5.4 Podjela izloženosti po geografskim područjima, razvrstanih na značajna područja prema značajnim kategorijama izloženosti banke (regioni, opštine i sl.), a po potrebi i detaljnije razrađenih (Član 10.4. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)		
GRAD	KREDITI	UČEŠĆE
Podgorica	92.120	58,03%
Nikšić	17.932	11,30%
Budva	2.356	1,48%
Bar	12.432	7,83%
Bijelo Polje	3.739	2,36%
Kotor	4.015	2,53%
Ulcinj	2.618	1,65%
Tivat	3.663	2,31%
Rožaje	1.345	0,85%
Danilovgrad	874	0,55%
Kolašin	24	0,02%
Pljevlja	561	0,35%
Berane	637	0,40%
Mojkovac	44	0,03%
Herceg Novi	3.979	2,51%
Žabljak	332	0,21%
Plav	30	0,02%
Cetinje	2.957	1,86%
Andrijevica	20	0,01%
Ostalo*	9.057	5,71%
Ukupno:	158.735	100,00%

(000 EUR)		
REGION	KREDITI	UČEŠĆE
Centralni dio	113.883	71,74%
Sjeverni dio	6.732	4,24%
Južni dio	29.063	18,31%
Ostalo*	9.057	5,71%
Ukupno	158.735	100,00%

5.5 Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili tipovima drugih ugovornih strana, razvrstana na kategorije izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)			
BR.	OPIS DJELATNOSTI	KREDITI	UČEŠĆE
1.	Poljoprivreda, lov, ribolov, itd	448	0,28%
2.	Rudarstvo	3.826	2,41%
3.	Energetika	0	0,00%
4.	Građevinarstvo	16.930	10,67%
5.	Trgovina	21.634	13,63%
6.	Uluge, turizam, ugostiteljstvo	11.086	6,98%
7.	Transport, skladištenje, ptt, komunikacije	10.630	6,70%
8.	Finansije	3.199	2,02%
9.	Trgovina nekretninama	3.795	2,39%
10.	Administracija, druge javne usluge	844	0,53%
11.	Stanovništvo	72.288	45,54%
12.	Ostalo	14.055	8,85%
U K U P N O :		158.735	100,00%

5.6 Podjela svih izloženosti prema preostalom dospjeću, razvrstanih prema kategorijama izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.6. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

Br.	VRSTA IZLOŽENOSTI	preostala ročnost do 3 mjeseca	preostala ročnost do 1 godine	preostala ročnost do 3 godine	preostala ročnost preko 3 godine	Ostalo*	UKUPNA NETO IZLOŽENOST
1.	Izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama						
2.	Izloženosti prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave		102	672	9		783
3.	Izloženosti prema javnim državnim tijelima						
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama						
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama						
6.	Izloženosti prema institucijama				2.840		2.840
7.	Izloženosti prema privrednim društvima*	248	1.837	1.606	20.545		24.236
8.	Izloženosti prema fizičkim licima i preduzetnicima**	2.626	5.651	2.716	21.492		32.485
9.	Izloženosti obezbijedene nepokretnostima	22	1.064	3.357	56.584		61.027
10.	Izloženosti prema neurednim dužnicima		259	2.154	17.811		20.224
11.	Izloženosti koje pripadaju kategoriji visokog rizika						
12.	Izloženosti prema institucijama ili preduzećima sa kratkoročnom bonitetnom ocjenom						
13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u investicione fondove				26		26
14.	Ostale izloženosti					52.400	52.400
	Ukupno	2.896	8.913	10.505	119.307	52.400	194.021

*Ostalo (obuhvata ostalu rizičnu bilansnu i vanbilansnu aktivu Banke: ostale stavke aktive i preuzete i potencijalne obaveze).

5.7 Iznosi za sve vrste djelatnosti koje banka odredi kao materijalno značajne, ili za sve tipove druge ugovorne strane koje banka odredi kao materijalno značajne – stanje nekvalitetne aktive i obračunatih rezervacija / ispravki vrijednosti

(Član 10.7. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

	(000 EUR)		
Značajne privredne djelatnosti	Stanje nekvalitetne aktive	Rezerve	% rezervi
Građevinarstvo	9.701	2.757	28,42%
Trgovina	7.448	1.831	24,58%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	7.148	2.472	34,58%
Prerađivačka industrija	3.124	842	26,95%
Vađenje ruda i kamena	2.254	353	15,66%
U K U P N O:	29.675	8.255	27,82%

5.8 Iznosi nekvalitetne aktive i dospjelih nenaplaćenih potraživanja, posebno iskazane, podijeljene na značajna geografska područja, uključujući, ako je to moguće, rezervacije/ispravke vrijednosti za svako geografsko područje

(Član 10.8. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

OPIS IZLOŽENOSTI	GEOGRAFSKA PODRUČJA U CRNOJ GORI							OSTALO	UKUPNA NETO IZLOŽENOST
	JUŽNI DIO		CENTRALNI DIO		SJEVERNI DIO				
	BRUTO	UKUPNE REZERVE	BRUTO	UKUPNE REZERVE	BRUTO	UKUPNE REZERVE	NETO		
Stanje nekvalitetne aktive*	9.610	1.870	38.933	12.984	1.252	404	548	35.085	

(000 EUR)

OPIS IZLOŽENOSTI	GEOGRAFSKA PODRUČJA U CRNOJ GORI			OSTALO**	UKUPNA DOSPJELA NENAPLAĆENA POTRAŽIVANJA
	JUŽNI DIO	CENTRALNI DIO	SJEVERNI DIO		
Dospjela nenaplaćena potraživanja*	1.449	8.874	342	3.078	13.743

5.9 Promjene u rezervacijama/isprawkama vrijednosti i rezervacija/ispravki vrijednosti za nekvalitetnu aktivnu

(Član 10.9. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)			
OPIS REZERVI	POČETNO STANJE NA DAN 31.12.2011.	POVEĆANJE/SMANJENJE U 2011.GOD. (01.01.2012.-31.12.2012.)	ZAVRŠNO STANJE NA DAN 31.12.2012.
Rezerve za nekvalitetnu aktivnu	19.817	-4.421	15.396

6. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti

(Član 11.1, 11.2, 11.3, 11.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Komitenti banke nemaju dodjeljene kreditne rejtinge od strane priznatih eksternih rejting agencija i izvoznih kreditnih agencija, pa stoga ponderisanje potraživanja od ovih komitenata vrši se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala izračunava potrebni kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog metoda.

U tabeli ispod dat je obračun ponderisane bilansne aktive (tabele PBA, PVB) :

Obrazac PBA- Izveštaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi

(u 000 EUR)

	Naziv potraživanja	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izlož.	Pozicija
Ponder 0%				
1	Izloženost prema Evropskoj centralnoj banci		0	1
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1		0	2
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 0 i 1		0	3
4	Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	4.458	0	4
5	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama (član 25 Odluke o adekvatnosti kapitala) - u daljem tekstu: Odluka		0	5
6	Izloženost prema međunarodnim organizacijama (član 26 Odluke)		0	6
7	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27.788	0	7
8	Zlatne poluge koje se nalaze u trezoru banke ili su deponovane na drugom mjestu kao obezbjeđenje za obaveze banke		0	8
9	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% (član 102 stav 1, član 103 tačka 1, član 104 Odluke)	3.512	0	9
10	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke		0	10
Ponder 10%				
1	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 1		0	11
2	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 10% (član 102 stav 2, član 103 tačka 2 Odluke)		0	12
Ponder 20%				
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2		0	13

2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2		0	14
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1		0	15
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3		0	16
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća do tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	122	24	17
6	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 2		0	18
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1		0	19
8	Kratkoročne izloženosti prema institucijama i privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 51 Odluke)		0	20
9	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 52 Odluke)		0	21
10	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 154 Odluke)		0	22
11	Gotovina na putu		0	23
12	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 20%		0	24
13	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 20% u skladu sa članom 119 Odluke		0	25
Ponder 35%				
1	Izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	25.272	8.845	26
2	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet stambena nepokretnost ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 stav 2 Odluke		0	27
Ponder 50%				
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3		0	28
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3		0	29
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 ili 3		0	30
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5		0	31

5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijea dužim od tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	3.531	1.766	32
6	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2		0	33
7	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	13.621	6.811	34
8	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke		0	35
9	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijedeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 4		0	36
10	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 3		0	37
11	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 51 Odluke)		0	38
12	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 51 Odluke)		0	39
13	Izloženosti koje su u potpunosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom nad poslovnim nepokretnostima na teritoriji zemalja članica EU (djelu izloženosti utvrđenom u skladu sa članom 39 Odluke)		0	40
14	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 52 Odluke)		0	41
15	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 154 Odluke)		0	42
16	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 50%		0	43
17	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 50% u skladu sa članom 119 Odluke		0	44
Ponder 75%				
1	Izloženost prema fizičkim licima, malim i srednjim preduzećima (ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 34 Odluke)	31.912	23.934	45
Ponder 100%				
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5		0	46
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5 i 6		0	47
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, za koje banka ne koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije ili izvozne kreditne agencije		0	48
4	Izloženost prema javnim državnim tijelima iz člana 24 stav 2 Odluke		0	49
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijea dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5		0	50
6	Učešće banke u kapitalu ili ulaganje u druge elemente sopstvenih sredstava druge kreditne institucije ukoliko ne predstavlja odbačenu stavku sopstvenih sredstava (član 31 Odluke)		0	51
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4		0	52

8	Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke		0	53
9	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	5.562	5.562	54
10	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke		0	55
11	Ostale izloženosti obezbijedene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	21.834	21.834	56
12	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijedeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	7.272	7.272	57
13	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijedeni nepokretnostima iz člana 35 stav1 tačka 1i 2Odluke umanjnim za rezervacije za potencijalne gubitke(član 42 stav 3 Odluke)		0	58
14	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 4		0	59
15	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)		0	60
16	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)		0	61
17	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4 (član 52 Odluke)		0	62
18	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije (član 52 stav1 tačka 2 Odluke)		0	63
19	učešće u kapitalu drugih pravnih lica pravnih lica i ostalim kapitalnim ulaganjima, isključujući ulaganja koja predstavljaju odbitnu stavku pri izračunavanju sopstvenih sredstava banke(član 58 Odluke)	2.642	2.642	64
20	Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	30.103	30.103	65
21	Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	48.295	48.295	66
22	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 3(član 154 Odluke)		0	67
23	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 100%		0	68
24	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 100% u skladu sa članom 119 Odluke		0	69
Ponder 150%				
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 6		0	70
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 7		0	71
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijea dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6		0	72
4	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijea dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			73

5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6		0	74
6	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			75
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6		0	76
8	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezervacije za potencijalne kreditne gubitke ne prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	8.521	12.782	77
9	Visokorizične izloženosti u skladu sa članom 43 i 44 Odluke		0	78
10	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)		0	79
11	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)		0	80
12	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6 (član 52 Odluke)		0	81
13	Izloženosti po osnovu ulaganaja u otvorene investicione fondove povezanih sa visokim rizikom (član 52, stav 2 Odluke)		0	82
Ponder 350%				
1	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 (član 154 Odluke)		0	83
UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA		234.445	169.869	84

Obrazac PVB - Izvještaj o ponderisanim vanbilansnim stavkama

(u 000 EUR)

R. br.	Vrsta vanbilansnih stavki	Iznos izloženosti	Faktor konverzije	Ponderisana vrijednost	Pozicija
Nizak rizik					
1.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani (ugovori o kreditu, kupovini hartija od vrijednosti, izdavanju garancija ili akcept) koji se mogu bezuslovno opozvati u svakom trenutku bez prethodnog obavještanja, ili daju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika kredita		0%	0	1
2.	Besuslovno opozive kreditne linije odobrene stanovništvu (kreditne kartice, prekoračenja na računu) za koje ugovoreni uslovi dozvoljavaju banci da ih u potpunosti opozove (bezuslovno opozive kreditne linije)		0%	0	2
3.	Izloženosti koje su predmet materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0%	547.538	0%	0	3
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 0%		547.538		0	4
Srednje nizak rizik					
1.	Dokumentarni akreditivi kod kojih isporuka ima ulogu kolaterala i drugi instrumenti za koje postoji mogućnost potpunog namirenja iz kolaterala		20%	0	5
2.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani s originalnim rokom dospjeća do jedne godine, koji ne mogu biti bezuslovno opozvani u bilo koje vrijeme bez prethodnog obavještanja kao i neiskorišćeni kreditni aranžmani koji ne pružaju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika	1.869	20%	374	6
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 20%		1.869		374	7
Srednji rizik					
1.	Izdati i potvrđeni dokumentarni akreditivi (koji ne predstavljaju stavku srednje niskog rizika)		50%	0	8
2.	Jemstva i garancije (uključujući činidbene garancije, garancije za dobro izvršenje posla, carinske garancije i garancije za izmirenje poreza) i garancije koje nemaju svojstvo kreditnih supstituta	13.508	50%	6.754	9
3.	Neopozivi stand-by akreditivi koji nemaju svojstvo kreditnih supstituta		50%	0	10
4.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani (kupovina HOV, izdavanje garancija ili akcepta) sa originalnim rokom dospjeća dužim od jedne godine	716	50%	358	11
5.	Aranžmani u vezi s izdavanjem kratkoročnih obveznica (NIFs) i obnovljivi aranžmani pokroviteljstva nad izdavanjem srednjoročnih obveznica (RUFs)		50%	0	12
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 50%		14.224		7.112	13
Visoki rizik					
1.	Garancije koje imaju svojstvo kreditnih supstituta	12.612	100%	12.612	14
2.	Akcepti		100%	0	15
3.	Indosirane mjenice koje ne glase na drugu banku		100%	0	16
4.	Transakcije sa pravom na regres		100%	0	17
5.	Neopozivi stand-by akreditivi koji imaju svojstvo kreditnih supstituta		100%	0	18
6.	Imovina kupljena na osnovu ugovora o direktnoj terminskoj kupovini		100%	0	19
7.	Ugovori o terminskim depozitima		100%	0	20
8.	Neplaćeni dio djelimično uplaćenih akcija i hartija od vrijednosti		100%	0	21
9.	Ugovori o prodaji i reotkupu imovine		100%	0	22
10.	Ostale rizične vanbilansne obaveze		100%	0	23
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%		12.612		12.612	24
UKUPAN IZNOS PONDERISANIH VANBILANSNIH STAVKI		576.243		20.098	25

7. Rizik druge ugovorne strane

(Član 12.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka na 31.12.2012. godine nije bila izložena riziku druge ugovorne strane pa stoga ne objavljujemo informacije o takvim izloženostima.

8. Operativni rizik

(Član 13.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

8.1 Informacije o izboru metoda koji banka koristi za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik.

Identifikacija, mjerenje, monitoring i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Sl.list Crne Gore", br. 38/11) za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

9. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica

(Član 14. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Na dan 31.12.2012. knjigovodstvena vrijednost ulaganja u kapital drugih pravnih lica iznosila je EUR 4.217,00 hiljade, od čega se EUR 3.252,00 hiljada odnosi na ulaganje u kapital dva zavisna društva u kojima Banka, sa upravljačkim udjelom od 100%, ima kontrolu nad poslovanjem, a EUR 965,00 hiljada na ulaganja u kapital drugih pravnih lica, u kojima Banka nema ni značajan uticaj ni kontrolu.

Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica predstavljaju vlasničke finansijske instrumente. U finansijskim iskazima Banke ova pozicija uključuje ulaganje u zavisno društvo i ulaganja u kapital pravnih lica u kojima Banka nema ni kontrolu ni značajan uticaj, koja su klasifikovana u finansijske instrumente raspoložive za prodaju.

U skladu sa računovodstvenim politikama, nakon inicijalnog priznavanja, ova ulaganja se odmjeravaju po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti/gubici od promjene fer vrijednosti evidentiraju se u kapitalu, u okviru revalorizacione rezerve. Kada se ulaganja otuđe ili kada se njihova vrijednost obezvrijedi, kumulirane korekcije, priznate u kapitalu, prenose se iz kapitala u iskaz poslovnog rezultata.

- Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja, umanjenom za eventualnu ispravku vrijednosti koja odražava smanjenje vrijednosti usljed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.
- Hartije od vrijednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrijednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrijednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.
- Ulaganje u kapital zavisnih društava se iskazuje po istorijskom trošku ulaganja.

S obzirom na navedeno, Banka u svom portfoliju ima hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju i ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

Struktura ulaganja na dan 31.12.2012. predstavljena je tabelom:

(u 000 EUR)

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	Nabavna vrijednost	Nakon svođenja na fer vrijednost
HOV za trgovanje	965	294
Ulaganje u kapital zavisnog društva	3.252	3.252
Ukupno	4.217	3.546

U nastavku je pregled nabavne i tržišne vrijednosti na dan bilansiranja:

(u 000 EUR)

	Nabavna vrijednost	Tržišna vrijednost na dan 31.12. 2012.	Razlika (svođenje na fer vrijednost)
HOV za trgovanje	965	294	671

U 2012. godini nije bilo materijalno značajnih realizovanih dobitaka/gubitaka od prodaje ulaganja, kao ni gubitaka od obezvrjeđenja trajnih ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

Ukupni nerealizovani gubitak, nastao usklađivanjem sa fer tržišnom vrijednošću na datum bilansiranja, iznosio EUR – 671 hiljade i uključen je u obračun osnovnog/dopunskog kapitala.

10. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige

(Član 15. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

10.1 Priroda rizika kamatne stope i ključne pretpostavke korišćene za mjerenje izloženosti riziku kamatne stope (uključujući pretpostavke o ranoj naplati kredita i kretanju depozita po viđenju)

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Procedura za upravljanje rizikom kamatnih stopa je bazirana na ispunjavanju zahtjeva Centralne Banke Crne Gore, navedenih u „Odluci o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke“ i njome su definisane odgovornosti sektora i službi zaduženih za upravljanje ovim rizikom. Naime, Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za praćenje i upravljanje rizikom kamatne stope u Banci i dužno je da mjerenje rizika kamatne stope vrši najmanje jednom mjesečno, a prema potrebi i u kraćim vremenskim intervalima, o čemu je obavezno da blagovremeno izvještava menadžment Banke i ALCO.

Banka je uspostavila sistem mjerenja rizika kamatnih stopa na bazi koga se mogu procijeniti efekti promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat i ekonomsku vrijednost Banke. Mjerenje, izračunavanje i utvrđivanje rizika kamatne stope se vrši u Sektoru za upravljanje rizicima.

U Banci se koriste sledeće tehnike i modeli za mjerenje rizika kamatne stope:

1. GAP analiza
2. Model mjerenja uticaja rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige na bazi standardizovanog kamatnog šoka

11. Sekjuritizacija

(Član 16. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka trenutno ne obavlja sekjuritizaciju pa stoga pa stoga ove informacije ne objelodanjuje.

12. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

(Član 17. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

12.1 Politika i procesi za korišćenje bilansnog i vanbilansnog netiranja i obim korišćenja ovog tipa zaštite

U dijelu materijalne kreditne zaštite Banka ne koristi postupke bilansnog i vanbilansnog netiranja, Banka kod depozita i drugih kolateralata koristi jednostavne metode u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

12.2 Politike i procesi za priznavanje i upravljanje kolateralom

Politika upravljanja kreditnim rizikom, Katalog kolateralata i Procedura procjene vrijednosti kolateralata su dokumenti kojima Banka uređuje priznanje i upravljanje kolateralima.

Kolateral ima značenje svakog instrumenta obezbjeđenja potraživanja Banke prema dužniku uz zadovoljenje sljedećih uslova:

- a) da su prava Banka u vezi sa unovčenjem kolateralata priznata pozitivnim propisima kao prava prvog reda, odnosno ukoliko su priznata kao prava drugog reda da je vrijednost kolateralizovane imovine dovoljna da garantuje naplatu Banke u redovnom postupku namirenja;
- b) da ne postoje zakonske i druge smetnje da se postupak za unovčenje kolateralata može pokrenuti u svakom trenutku po dospelosti potraživanja Banke.

U kolateralata prihvatljive po Banku svrstavaju se:

- a) Novčani depozit;
- b) Bankarska garancija;
- c) Hipoteka prvog reda konstituisana na teret individualno određene nepokretnosti iii nepokretnosti po namjeni;
- d) Hipoteka drugog (i/ili narednih redova) konstituisana na teret individualno određene nepokretnosti i nepokretnosti po namjeni, uz uslov da vrijednost založene stvari višestruko prelazi vrijednost hipoteke prvog i/ili narednih redova;
- e) Fiducijarni prenos prava svojine nad pokretnim i/ili nepokretnim stvarima;
- f) Zaloga (bezdržavinska) konstituisana nad pokretnim individualno određenim stvarima;

- g) Zaloga konstituisana nad pravima i/ili hartijama od vrijednosti;
- h) Ugovorna jemstva i mjenična obezbjeđenja.

Prilikom procjene vrijednosti kolaterala, Banka polazi od sljedećih kriterijuma:

- a) Neto vrijednost kolaterala, koja predstavlja procijenjeni novčani iznos koji Banka može ostvariti unovčavanjem ili realizacijom kolaterala na drugi način, umanjen za sve troškove koji se odnose na realizaciju kolaterala (kada se u ovoj Proceduri govori o vrijednosti kolaterala ista se odnosi na neto vrijednost kolaterala);
- b) Tržišnih i drugih uslova za realizaciju kolaterala;
- c) Rokova u kojima se kolateral može realizovati;
- d) Objektivnih smetnji za realizaciju kolaterala.

Sektor upravljanja rizicima